

33 (1988) Nr. 1

TRACTATENBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

JAARGANG 1989 Nr. 25

A. TITEL

*Overeenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de
Republiek Kaapverdië inzake luchtdiensten tussen en via hun
onderscheiden grondgebieden, met Bijlage;
's-Gravenhage, 21 december 1988*

B. TEKST¹⁾

**Overeenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek
Kaapverdië inzake luchtdiensten tussen en via hun onderscheiden
grondgebieden**

De Regering van het Koninkrijk der Nederlanden
en

de Regering van de Republiek Kaapverdië,

Partij zijnde bij het Verdrag inzake de internationale burgerluchtvaart, dat op 7 december 1944 te Chicago voor ondertekening werd opengesteld,

Geleid door de wens bij te dragen aan de vooruitgang van de internationale burgerluchtvaart,

Geleid door de wens een overeenkomst te sluiten met het doel luchtdiensten in te stellen tussen en via hun onderscheiden grondgebieden,

Zijn als volgt overeengekomen:

Artikel 1

1. Tenzij het zinsverband anders vereist hebben in deze Overeenkomst en de Bijlage de volgende termen de daaraan hierbij toegekende betekenis:

a. „het Verdrag”: het Verdrag inzake de internationale burgerluchtvaart, dat op 7 december 1944 te Chicago voor ondertekening is opengesteld, met inbegrip van alle overeenkomstig de artikelen 90 van dat Verdrag aangenomen Bijlagen en alle wijzigingen van de Bijlagen of het Verdrag overeenkomstig de artikelen 90 en 94 daarvan, voor zover deze Bijlagen en wijzigingen in werking zijn getreden voor, of zijn bekrachtigd door beide Overeenkomstsluitende Partijen;

b. „luchtvaartautoriteiten”:

– wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, de Minister van Verkeer en Waterstaat en elke persoon of instantie die bevoegd is elke functie die thans door genoemde minister wordt uitgeoefend te vervullen;

– wat de Republiek Kaapverdië betreft: het Ministerie van Vervoer, Handel en Toerisme en elke persoon of instantie die bevoegd is elke functie die thans door genoemd ministerie wordt uitgeoefend, te vervullen;

c. „aangewezen luchtvaartmaatschappij”: een luchtvaartmaatschappij die is aangewezen en gemachtigd overeenkomstig artikel 3 van deze Overeenkomst,

d. „grondgebied”: in verband met een Staat, de hieraan in artikel 2 van het Verdrag toegekende betekenis;

¹⁾ De Engelse tekst is afgedrukt op blz. 34 e.v. van dit Tractatenblad

**Acordo entre o Reino dos Países Baixos e a República de Cabo Verde
referente a serviços aéreos entre e além dos seus respectivos territórios**

O Governo do Reino dos Países Baixos,
e

o Governo da República de Cabo Verde

Sendo partes da Convenção sobre a aviação civil internacional
aberta para assinatura em Chicago a 7 de Dezembro de 1944;

Desejando contribuir para o progresso da aviação civil internacional;

Desejando concluir um acordo para o estabelecimento de serviços
aéreos entre e além dos seus respectivos territórios, concordaram o
seguinte:

Artigo 1

1. Para o efeito deste Acordo e o seu Anexo, salvo indicação em
contrário:

a) – o termo 'a Convenção' significa a Convenção sobre a Aviação
Civil Internacional, aberta à assinatura em Chicago a 7 de Dezembro
de 1944, e inclui qualquer Anexo adoptado nos termos do Artigo 90
dessa Convenção e qualquer emenda aos anexos ou à Convenção ao
abrigo dos Artigos 90 e 94, na medida en que esses Anexos e emendas
tenham sido adoptados, ou ratificados, pelas duas Partes Contratantes;

b) – o termo 'autoridades aeronáuticas' significa:

– para o Reino dos Países Baixos – o Ministro dos Transportes e
Obras Públicas e qualquer pessoa ou organismo autorizados a exercer
quaisquer funções que são presentemente da competência do referido
Ministro;

– para a República de Cabo Verde – o Ministério dos Transportes,
Comércio e Turismo e qualquer pessoa ou organismo autorizados a
exercer quaisquer funções que são presentemente da competência do
referido Ministério;

c) – o termo 'empresa designada' significa a empresa de transporte
aéreos que foi designada e autorizada a explorar os serviços em
conformidade com o Artigo 3º do presente Acordo;

d) – o termo 'território' em relação a um Estado tem o significado
que lhe é atribuído no Artigo 2 da Convenção;

e. „luchtdienst”, „internationale luchtdienst”, „luchtvaartmaatschappij” en „landing anders dan voor verkeersdoeleinden”: als onderscheidenlijk in artikel 96 van het Verdrag daaraan toegekend;

f. „capaciteit”: de beschikbare nuttige belasting van een luchtvaartuig op een bepaalde route of een gedeelte daarvan, vermenigvuldigd met de frequentie van de diensten op die route of dat routegedeelte die in een bepaald tijdvak met een zodanig luchtvaartuig worden geëxploiteerd;

g. „overeengekomen dienst” en „omschreven route”: onderscheidenlijk een internationale luchtdienst ingevolge artikel 2 van deze Overeenkomst en de in het desbetreffende gedeelte van de Bijlage bij deze Overeenkomst omschreven route;

h. „tarief”: elk bedrag in rekening gebracht of in rekening te brengen door de luchtvaartmaatschappijen, rechtstreeks of via hun agenten, aan elke natuurlijke persoon of rechtspersoon voor het vervoer door de lucht van passagiers (en hun bagage) en vracht (behalve post), daarbij inbegrepen:

- i. de voorwaarden betreffende het beschikbaar zijn en het van toepassing zijn van een tarief, en
- ii. de heffingen en voorwaarden voor alle bij zulk vervoer bijkomende diensten die door de luchtvaartmaatschappijen worden aangeboden.

i. „uitrustingsstukken”: andere goederen dan voorraden en niet vast in het vliegtuig bevestigde reservedelen, bestemd voor gebruik aan boord van een luchtvaartuig tijdens de vlucht, met inbegrip van eerste-hulp- en reddingsmiddelen.

j. „reservedelen”: voorwerpen bestemd voor reparatie of vervanging, en te monteren in een vliegtuig, waaronder begrepen motoren en propellers.

k. „voorraden”: consumptiegoederen bestemd voor gebruik of verkoop aan boord van een luchtvaartuig tijdens de vlucht, met inbegrip van boordproviand.

1. „Overeenkomst”: deze overeenkomst, de in toepassing hiervan opgestelde Bijlage en alle wijzigingen van de Overeenkomst of de Bijlage hierbij.

Artikel 2

1. Elke Overeenkomstsluitende Partij verleent aan de andere Overeenkomstsluitende Partij de in deze Overeenkomst omschreven rechten ten behoeve van de instelling van overeengekomen diensten op omschreven routes. De door iedere Overeenkomstsluitende Partij aangewezen luchtvaartmaatschappij geniet voor de exploitatie van een overeengekomen dienst op een omschreven route het recht op genoemd grondgebied op de in de Bijlage bij deze Overeenkomst omschreven punten te landen voor het opnemen of afzetten van

e) – os termos ‘serviço aéreo’, ‘serviço aéreo internacional’, ‘linha aérea’ e ‘escala para fins não-comerciais’ têm o significado que lhes é atribuído no Artigo 96 da Convenção;

f) – o termo ‘capacidade’ significa a capacidade de uma aeronave utilizada numa determinada rota ou secção de uma rota, multiplicada pela frequência de serviços nessa rota ou secção de uma rota efectuados por essa aeronave durante um determinado período de tempo;

g) – o termo ‘serviço acordado’ e ‘rota especificada’ significam respectivamente serviço aéreo internacional de acordo com o Artigo 2 deste Acordo e a rota especificada na secção apropriada do Anexo a este Acordo.

h) – o termo ‘tarifa’ significa qualquer quantia aplicada ou a ser aplicada pelas linhas aéreas, directamente ou através dos seus agentes, a qualquer pessoa ou entidade para o transporte de passageiros (e a sua bagagem) e carga (excluindo o correio) no transporte aéreo, incluindo:

- i. – as condições que regulam a validade e a aplicabilidade de uma tarifa, e
- ii. – as despesas e condições para quaisquer serviços subordinados a esse transporte que são prestados pelas linhas aéreas.

i) – o termo ‘equipamento da aeronave’ significa os artigos, que não sejam provisões de bordo e peças sobressalentes de natureza amovível, para uso a bordo de uma aeronave durante o voo, incluindo o equipamento de primeiros socorros e de sobrevivência.

j) – o termo ‘peças sobressalentes’ significa artigos de reparação ou substituição para incorporação numa aeronave, incluindo os motores e hélices.

k) – o termo ‘provisões de bordo’ significa artigos de consumo próprio para uso ou venda a bordo de uma aeronave durante o voo, incluindo os fornecimentos do comissário.

l) O termo ‘Acordo’ significa este Acordo, o Anexo elaborado em aplicação daquele, e quaisquer emendas ao Acordo ou ao Anexo.

Artigo 2

1. Cada Parte Contratante concede à outra Parte Contratante os direitos referidos no presente Acordo com o objectivo de estabelecer serviços acordados em rotas especificadas. A empresa designada por cada uma das Partes Contratantes, enquanto explore um serviço acordado numa rota especificada, gozará do direito de fazer escalas no referido território nos pontos, referidos no Anexo com o objectivo de desembarcar ou receber passageiros, bagagem, carga e correio separadamente ou em combinação, transportados mediante remuneração ou aluguer.

reizigers, bagage, vracht en post in internationaal verkeer, afzonderlijk of gecombineerd, en vervoerd tegen vergoeding of beloning.

2. Het bepaalde in het eerste lid van dit artikel wordt niet geacht de luchtvaartmaatschappij van de ene Overeenkomstsluitende Partij het recht te geven tot het opnemen op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij van passagiers, bagage, vracht en post, vervoerd tegen vergoeding of beloning, afkomstig van dat grondgebied en bestemd voor een ander punt op het grondgebied van die andere Overeenkomstsluitende Partij.

3. Naast de in het eerste lid van dit artikel verleende rechten, verleent iedere Overeenkomstsluitende Partij tevens aan de luchtvaartmaatschappijen van de andere Overeenkomstsluitende Partij ten behoeve van internationale luchtdiensten en met zodanige diensten verband houdende operationele vluchten:

- a. het recht over haar grondgebied te vliegen zonder te landen;
- b. het recht op zodanig grondgebied te landen anders dan voor verkeersdoeleinden.

Artikel 3

1. Elke Overeenkomstsluitende Partij heeft het recht door middel van een schriftelijke kennisgeving langs diplomatische weg aan de andere Overeenkomstsluitende Partij een luchtvaartmaatschappij aan te wijzen voor de exploitatie van de overeengekomen diensten op de omschreven routes. Elke Overeenkomstsluitende Partij heeft het recht door middel van een schriftelijke kennisgeving langs diplomatische weg de aangewezen luchtvaartmaatschappij door een andere luchtvaartmaatschappij te vervangen.

2. Na ontvangst van een dergelijke kennisgeving verleent elke Overeenkomstsluitende Partij aan de door de andere Overeenkomstsluitende Partij aangewezen luchtvaartmaatschappij, met inachtneming van het bepaalde in het derde en vierde lid van dit artikel, de vereiste exploitatievergunningen.

3. De luchtvaartautoriteiten van elke Overeenkomstsluitende Partij kunnen eisen dat de door de andere Overeenkomstsluitende Partij aangewezen luchtvaartmaatschappij tot hun genoegen aantoont dat zij in staat is te voldoen aan de voorwaarden gesteld bij de wetten en voorschriften die gewoonlijk en redelijkerwijs, in overeenstemming met de bepalingen van het Verdrag, door zodanige autoriteiten op de exploitatie van internationale luchtdiensten worden toegepast.

4. Elke Overeenkomstsluitende Partij heeft het recht de exploitatievergunning als bedoeld in het tweede lid van dit artikel te weigeren of deze vergunning te verlenen onder eventueel noodzakelijk geachte voorwaarden ter zake van de uitoefening van de in artikel 2 van deze

2. As disposições do parágrafo 1 deste Artigo não serão aplicadas na concessão de privilégio à empresa designada de uma Parte Contratante de receber, no território da outra Parte Contratante, passageiros, bagagem, carga e correio transportados mediante remuneração ou aluguer provenientes desse território e destinados a um outro ponto do território dessa outra Parte Contratante.

3. Em aditamento aos direitos estabelecidos no parágrafo 1 deste Artigo, cada Parte Contratante garantirá à empresa designada da outra Parte Contratante, para serviços aéreos internacionais e para vôos operacionais inerentes aos referidos serviços:

- a) o direito de sobrevoar o seu território sem aterrhar;
- b) o direito de aterrhar no referido território para fins não comerciais.

Artigo 3

1. Cada Parte Contratante terá o direito de designar por notificação escrita através das vias diplomáticas à outra Parte Contratante uma empresa de transporte aéreo para o efeito de explorar os serviços acordados nas rotas especificadas. Cada Parte Contratante terá o direito de substituir por notificação escrita através das vias diplomáticas a empresa de transporte aéreo por uma outra.

2. Uma vez recebida tal notificação, cada Parte Contratante concederá à empresa de transporte aéreo designada pela outra Parte Contratante a competente autorização de exploração ao abrigo das disposições dos parágrafos 3 e 4 deste Artigo.

3. As autoridades aeronáuticas de uma Parte Contratante poderão exigir que uma empresa de transporte aéreo designada pela outra Parte Contratante demonstre estar em condições de satisfazer as exigências prescritas nas leis e regulamentos que normal e razoavelmente são aplicadas à exploração de serviços aéreos internacionais em conformidade com as disposições da Convenção.

4. Cada Parte Contratante terá o direito de recusar a concessão da autorização de exploração referida no parágrafo (2) deste Artigo, ou de sujeitar esta autorização às condições que podem ser consideradas necessárias no exercício pela empresa designada de transporte aéreo

Overeenkomst omschreven rechten door de aangewezen luchtvaartmaatschappij, indien zij niet de krachtens het derde lid van dit Artikel vereiste bewijzen heeft verkregen of indien niet te haren genoegen is aangetoond dat een aanmerkelijk deel van de eigendom van, en het daadwerkelijk toezicht op dit luchtvaartmaatschappij berusten bij de Overeenkomstsluitende Partij die de luchtvaartmaatschappij heeft aangewezen en/of bij haar onderdanen.

5. Wanneer de aangewezen luchtvaartmaatschappij de in het tweede lid van dit artikel bedoelde exploitatievergunning heeft ontvangen, kan deze te allen tijde beginnen met de exploitatie van ongeacht welke overeengekomen dienst, mits de in overeenstemming met het bepaalde in artikel 9 var deze Overeenkomst vastgestelde tarieven voor deze dienst van kracht zijn.

Artikel 4

1. Iedere Overeenkomstsluitende Partij heeft het recht een exploitatievergunning in te trekken, op te schorten of te beperken, dan wel de uitoefening van de in artikel 2 van deze Overeenkomst omschreven rechten door de door de andere Overeenkomstsluitende Partij aangewezen luchtvaartmaatschappij op te schorten, dan wel een zodanige vergunning te handhaven onder eventueel noodzakelijk geachte voorwaarden:

a. in alle gevallen waarin geen aanmerkelijk deel van de eigendom van en het daadwerkelijk toezicht op die luchtvaartmaatschappij berusten bij de Overeenkomstsluitende Partij die de luchtvaartmaatschappij heeft aangewezen en/of bij haar onderdanen;

b. ingeval die luchtvaartmaatschappij in gebreke blijft de wetten en voorschriften na te leven die gewoonlijk en redelijkerwijs op de exploitatie van internationale luchtvaartdiensten worden toegepast en die van kracht zijn op het grondgebied van de Overeenkomstsluitende Partij die deze rechten verleent; of

c. ingeval de luchtvaartmaatschappij anderszins in gebreke blijft de exploitatie te voeren in overeenstemming met de in deze Overeenkomst gestelde voorwaarden.

2. Dit recht wordt slechts uitgeoefend na overleg met de andere Overeenkomstsluitende Partij, tenzij onmiddellijke intrekking, op-schorting of het opleggen van de in het eerste lid van dit artikel onder b en c genoemde voorwaarden noodzakelijk is om hernieuwde inbreuken op de wetten of voorschriften te voorkomen.

Artikel 5

1. De door beide Overeenkomstsluitende Partijen aangewezen luchtvaartmaatschappijen worden op billijke en gelijke wijze in de

dos direitos especificados no Artigo 2 deste Acordo, caso não obtiver a prova necessária prescrita no parágrafo (3) deste Artigo, ou se não lhe fôr provado que a posse e o controlo efectivo da empresa são exercidos pela Parte Contratante que a designou ou pelos seus nacionais ou por ambos.

5. Recebida a autorização de exploração referida no parágrafo 2 deste Artigo, a empresa de transporte aéreo designada pode em qualquer altura começar a exploração do serviço acordado desde que estejam em vigor as tarifas estabelecidas em conformidade com as disposições do Artigo 9 deste Acordo.

Artigo 4

1. Cada Parte Contratante terá o direito de revogar, suspender ou limitar; uma autorização de exploração ou de suspender o exercício dos direitos especificados no Artigo 2 do presente Acordo pela empresa de transporte aéreo designada pela outra Parte Contratante, ou de manter a referida autorização em condições que podem ser consideradas necessárias:

- a) no caso de o direito de propriedade substancial e o controlo efectivo dessa empresa de transporte aéreo não serem exercidos pela Parte Contratante que a designou ou pelos seus nacionais ou por ambos;
- b) no caso dessa empresa de transporte aéreo não cumprir as leis ou regulamentos normal e razoavelmente aplicados à exploração dos serviços aéreos internacionais que estão em vigor no território da Parte Contratante que concede estes direitos; ou
- c) no caso da empresa aérea não operar em conformidade com as condições prescritas nos termos do presente Acordo.

2. Salvo se a revogação imediata, suspensão ou imposição das condições mencionadas no parágrafo 1 b) e c) deste Artigo forem necessárias para prever posteriores infracções de leis ou regulamentos, esse direito será exercido após a consulta com a outra Parte Contratante.

Artigo 5

1. As empresas designadas das duas Partes Contratantes terão justa e igual oportunidade de exploração dos serviços acordados nas rotas especificadas entre os seus respectivos territórios.

gelegenheid gesteld de overeengekomen diensten op de omschreven routes tussen hun grondgebieden te exploiteren.

2. De overeengekomen diensten die ter beschikking worden gesteld door de luchtvaartmaatschappijen die zijn aangewezen door de Overeenkomstsluitende Partijen, dienen naar redelijkheid te worden afgestemd op de vervoersbehoeften van het publiek op de omschreven routes en hebben als eerste doel de verschaffing, met inachtneming van een redelijke beladingsgraad, van capaciteit die voldoet aan de huidige en redelijkerwijs te verwachten behoeftte aan vervoer van passagiers, bagage, vracht en post tussen de grondgebieden van de Overeenkomstsluitende Partijen.

Artikel 6

1. Luchtvaartuigen die door de aangewezen luchtvaartmaatschappij van een der Overeenkomstsluitende Partijen op internationale luchtdiensten worden gebruikt alsmede hun uitrustingstukken, reservedelen, voorraden brandstof en smeermiddelen en boordproviand (met inbegrip van etenswaren, dranken en tabaksartikelen) die zich aan boord van die luchtvaartuigen bevinden, zijn bij binnenkomst op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij vrijgesteld van alle douanerechten, inspectiekosten en andere soortgelijke heffingen en belastingen, mits die uitrustingstukken en voorraden aan boord van het luchtvaartuig blijven totdat zij weer worden uitgevoerd of worden gebruikt tijdens het gedeelte van de reis boven dat grondgebied.

2. Met inachtneming van het derde lid van dit artikel zijn tevens vrijgesteld van douanerechten, inspectiekosten en soortgelijke heffingen, met uitzondering van betaling voor verrichte diensten:

a. voorraden aan boord genomen op het grondgebied van een Overeenkomstsluitende Partij voor gebruik aan boord van uitgaande luchtvaartuigen die op een overeengekomen dienst worden gebruikt door de aangewezen luchtvaartmaatschappij van de andere Overeenkomstsluitende Partij;

b. reservedelen ingevoerd op het grondgebied van een der Overeenkomstsluitende Partijen voor onderhoud of herstel van een luchtvaartuig dat op de overeengekomen diensten wordt gebruikt door de aangewezen luchtvaartmaatschappij van de andere Overeenkomstsluitende Partij;

c. brandstof en smeermiddelen te leveren aan een uitgaand luchtvaartuig, dat op overeengekomen diensten wordt gebruikt door de aangewezen luchtvaartmaatschappij van de andere Overeenkomstsluitende Partij, ook al zullen zulke voorraden worden gebruikt op het gedeelte van de vlucht boven het grondgebied van de Overeenkomstsluitende Partij waar zij aan boord zijn genomen;

2. Os serviços acordados realizados pelas empresas de transporte aéreo designadas pelas Partes Contratantes deverão corresponder às exigências do público quanto ao transporte nas rotas especificadas e deverão ter como objectivo principal a correlação lógica entre a capacidade de transporte e a satisfação completa da procura real e lógicamente previsível para o transporte de passageiros, bagagem, carga e correio entre os territórios das Partes Contratantes.

Artigo 6

1. A aeronave utilizada nos serviços aéreos internacionais pela empresa designada de qualquer das Partes Contratantes, bem como o seu equipamento, peças sobressalentes, abastecimento de combustíveis e lubrificantes e provisões de bordo (incluindo alimentos, bebidas e tabaco) serão isentos de todos os direitos aduaneiros, emolumentos e outras despesas e taxas similares à chegada ao território da outra Parte Contratante, desde que esses equipamentos e fornecimentos permaneçam a bordo da aeronave até o momento em que forem reexportados ou utilizados em parte da viagem efectuada sobre esse território.

2. Ao abrigo do parágrafo 3 deste Artigo, serão igualmente isentos de direitos aduaneiros, emolumentos e despesas similares, à excepção de pagamentos correspondentes aos serviços efectuados:

a) As provisões de bordo embarcadas no território de uma Parte Contratante, para uso a bordo da aeronave utilizada num serviço acordado pela empresa designada da outra Parte Contratante;

b) As peças sobressalentes importadas no território de qualquer das Partes Contratantes para manutenção ou reparação de uma aeronave utilizada nos serviços acordados pela empresa designada da outra Parte Contratante;

c) Os combustíveis e lubrificantes destinados ao abastecimento de aeronaves utilizadas nos serviços internacionais pela empresa designada da outra Parte Contratante, mesmo quando tais abastecimentos devam ser utilizados na parte da viagem efectuada sobre o território de onde foram importados.

d. tijdelijk in het grondgebied van een Overeenkomstsluitende Partij ingevoerde boorduitrustingsstukken.

3. Ten aanzien van in het tweede lid van dit artikel bedoelde goederen en voorraden kan worden verlangd dat zij onder toezicht of controle van de douane worden gehouden.

4. Dit artikel kan niet op zodanige wijze worden geïnterpreteerd dat een Overeenkomstsluitende Partij kan worden verplicht douane-rechten te restitueren, die reeds op de hierboven bedoelde goederen zijn geheven.

Artikel 7

De normale boorduitrustingsstukken, reservedelen, boordproviand, alsmede de materialen en voorraden, met inbegrip van brandstof en smeermiddelen, die zich aan boord bevinden van de luchtvaartuigen van een der Overeenkomstsluitende Partijen, kunnen op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij slechts worden uitgeladen met toestemming van de douaneautoriteiten van die Partij. In dat geval kan worden verlangd dat zij onder toezicht van genoemde autoriteiten worden geplaatst tot het tijdstip waarop zij weer worden uitgevoerd of overeenkomstig de douanevoorschriften een andere bestemming hebben gekregen.

Artikel 8

Passagiers, bagage, vracht en post in rechtstreeks doorgaand verkeer over het grondgebied van een der Overeenkomstsluitende Partijen, die niet het voor dit doel gereserveerde gedeelte van de luchthaven verlaten, zijn, behalve ten aanzien van veiligheidsmaatregelen tegen geweld of vliegtuikaping, dan wel in gevallen waarin ernstige verdenking van bedrog bestaat, onderworpen aan niet meer dan een vereenvoudigde controle. Bagage, vracht en post in rechtstreeks doorgaand verkeer zijn vrijgesteld van douanerechten en andere soortgelijke belastingen.

Artikel 9

1. De tarieven die door de aangewezen luchtvaartmaatschappijen van de Overeenkomstsluitende Partijen worden geheven voor het vervoer tussen hun grondgebieden, zijn die welke zijn goedgekeurd door de luchtvaartautoriteiten van beide Overeenkomstsluitende Partijen en welke zullen worden vastgesteld op een redelijk niveau, waarbij naar behoren rekening wordt gehouden met alle relevante factoren, waaronder begrepen de exploitatiekosten, een redelijke winst en de tarieven van andere luchtvaartmaatschappijen voor enig deel van de omschreven route.

d) O equipamento da aeronave importado temporariamente no território de uma Parte Contratante.

3. Os materiais e abastecimentos referidos no parágrafo 2 deste Artigo podem ser sujeitos à fiscalização ou controlo das Alfândegas.

4. Este Artigo não pode ser interpretado no sentido de uma Parte Contratante poder ficar sujeita à obrigação de reembolsar os direitos aduaneiros que já tenham sido lançados sobre os materiais acima referidos.

Artigo 7

O equipamento normal de bordo, as peças sobressalentes, as pro-
visões de aeronaves, bem como os materiais e abastecimentos incluin-
do combustíveis e lubrificantes mantidos a bordo da aeronave de
qualquer das Partes Contratantes, só podem ser desembarcados no
território da outra Parte Contratante com a aprovação das autorida-
des alfandegárias dessa Parte. Nesse caso, podem ficar sujeitos à
fiscalização das referidas autoridades até o momento em que são
reexportados ou então vendidos em conformidade com as normas
alfandegárias.

Artigo 8

Os passageiros, bagagens, carga e correio em trânsito através do
território de uma das Partes Contratantes e que não abandonem a
área do aeroporto reservada para esse fim, excepto no que respeita
às medidas de segurança contra a violência, a pirataria aérea ou nos
casos de grave suspeita de fraude, ficarão sujeitos a apenas um
controlo simplificado. As bagagens, carga e correio em trânsito serão
isentos de direitos aduaneiros e outras taxas similares.

Artigo 9

1. As tarifas a aplicar pelas empresas de transporte aéreo designa-
das das Partes Contratantes ao transporte entre os seus territórios
serão as aprovadas pelas autoridades aeronáuticas das duas Partes
Contratantes e serão estabelecidas a níveis razoáveis, tendo em devi-
da conta todos os factores relevantes, incluindo custo de exploração,
o lucro e as tarifas das outras empresas de transporte aéreo para
qualquer parte da rota especificada.

2. De in het eerste lid van dit artikel bedoelde tarieven worden, indien mogelijk, overeengekomen door de aangewezen luchtvaartmaatschappijen van beide Overeenkomstsluitende Partijen.

3. De aldus tussen de aangewezen luchtvaartmaatschappijen overeengekomen tarieven worden ten minste 60 (zestig) dagen vóór de voorgestelde datum van invoering ter goedkeuring voorgelegd aan hun luchtvaartautoriteiten. In bijzondere gevallen kan deze termijn met instemming van genoemde autoriteiten worden verkort.

4. Indien de termijn voor de voorlegging van tarieven wordt verkort, zoals bepaald in het derde lid, kunnen de luchtvaartautoriteiten overeenkomen dat de termijn waarbinnen van het niet goedkeuren kennis dient te worden gegeven dienovereenkomstig wordt verkort.

5. De tarieven kunnen uitdrukkelijk worden goedgekeurd of, indien geen van beide luchtvaartautoriteiten binnen 30 (dertig) dagen na de datum van voorlegging overeenkomstig het derde lid van dit artikel te kennen heeft gegeven de tarieven niet goed te keuren, worden zij geacht te zijn goedgekeurd.

6. Indien gedurende de overeenkomstig het vierde lid van dit artikel geldende termijn de ene luchtvaartautoriteit de andere ter kennis brengt dat zij niet instemt met een overeenkomstig het derde lid van dit artikel ingediend tarief trachten de luchtvaartautoriteiten van de beide Overeenkomstsluitende Partijen, na overleg met de luchtvaartautoriteiten van een andere Staat, wier advies zij nuttig achten, het tarief in onderling overleg vast te stellen.

7. Indien de luchtvaartautoriteiten geen overeenstemming kunnen bereiken omtrent de vaststelling van een tarief krachtens het vijfde lid van dit artikel wordt het geschil opgelost in overeenstemming met het bepaalde in artikel 15 van deze Overeenkomst.

8. De overeenkomstig het bepaalde in dit artikel vastgestelde tarieven blijven van kracht totdat er nieuwe tarieven zijn vastgesteld.

Artikel 10

1. De luchtvaartautoriteiten van een Overeenkomstsluitende Partij verschaffen de luchtvaartautoriteiten van de andere Overeenkomstsluitende Partij op hun verzoek de statistische gegevens ten aanzien van het vervoer dat door de aangewezen luchtvaartmaatschappij van de in dit artikel eerstgenoemde Overeenkomstsluitende Partij is uitgevoerd op de overeengekomen diensten.

2. De door iedere Overeenkomstsluitende Partij aangewezen luchtvaartmaatschappij legt een maand tevoren aan de luchtvaartautoriteiten van de andere Overeenkomstsluitende Partij de dienstre-

2. As tarifas referidas no parágrafo 1 deste Artigo, na medida do possível, serão acordadas pelas empresas designadas de transporte aéreo das duas Partes Contratantes.

3. As tarifas acordadas entre as empresas designadas de transporte aéreo serão submetidas à aprovação das autoridades aeronáuticas pelo menos 60 (sessenta) dias antes da data proposta da sua entrada em vigor. Em casos especiais este período pode ser reduzido, em conformidade com o acordo das referidas autoridades.

4. No caso de ser reduzido o período para a apresentação, de acordo com o estabelecido no parágrafo 3, as autoridades aeronáuticas podem determinar que seja reduzido, em conformidade, o período durante o qual se deve notificar qualquer desacordo.

5. A aprovação de tarifas deve ser dada expressamente; ou, caso nenhuma das autoridades aeronáuticas tiver manifestado o seu desacordo no prazo de 30 (trinta) dias a partir da data de apresentação, em conformidade com o parágrafo 3 deste Artigo, as tarifas serão consideradas aprovadas.

6. Se, durante o prazo estabelecido em conformidade com o parágrafo 4 deste Artigo, uma autoridade aeronáutica comunicar à outra a sua desaprovação de qualquer tarifa aplicada de acordo com o parágrafo 3 deste Artigo, as autoridades aeronáuticas das duas Partes Contractantes após as consultas com as autoridades aeronáuticas de qualquer outro Estado cuja orientação considerarem útil, deverão esforçar-se por determinar a tarifa por mútuo acordo.

7. No caso de as autoridades aeronáuticas não poderem decidir sobre a determinação de uma tarifa ao abrigo do parágrafo 5 deste Artigo, o diferendo será solucionado em conformidade com as disposições do Artigo 15 deste Acordo.

8. As tarifas estabelecidas em conformidade com as disposições deste Artigo continuarão em vigor até ao estabelecimento de novas tarifas.

Artigo 10

1. As autoridades aeronáuticas de uma Parte Contratante deverão fornecer às autoridades aeronáuticas da outra Parte Contratante, a pedido delas, dados estatísticos de tráfego realizado nos serviços acordados pela empresa designada de transporte aéro da Parte Contratante referida em primeiro lugar neste Artigo.

2. A empresa designada por cada Parte Contratante submeterá às autoridades aeronáuticas da outra Parte Contratante para aprovação, com um mês de antecedência, o horário dos serviços

geling voor ter goedkeuring; in deze dienstregeling worden de frequentie van de vluchten, het te gebruiken type luchtvaartuigen en alle andere informatie omtrent de exploitatie van de overeengekomen diensten aangegeven.

3. Over extra aanvullende vluchten dient tussen de luchtvaartmaatschappijen overeenstemming te zijn bereikt, alvorens de voorlegging ter goedkeuring aan de onderscheiden luchtvaartautoriteiten overeenkomstig hun vereisten plaatsvindt.

Artikel 11

1. De luchtvaartmaatschappijen van de Overeenkomstsluitende Partijen zijn vrij om, rechtstreeks of via hun agenten, op het grondgebied van beide Overeenkomstsluitende Partijen luchtvervoerdiensten te verkopen.

2. De luchtvaartmaatschappijen van de Overeenkomstsluitende Partijen zijn vrij om vanuit het grondgebied van verkoop naar het grondgebied waar hun zetel is gevestigd het batig saldo over te maken van de ontvangsten en uitgaven in het grondgebied van verkoop. In deze netto-overmaking zijn begrepen inkomsten uit verkoop, rechtstreeks of via een agent, van luchtvervoerdiensten en van ondersteunende of aanvullende diensten en de gebruikelijke commerciële rente – indien van toepassing – op deze inkomsten verkregen terwijl zij op een depositorekening stonden in afwachting van de overmaking.

3. De luchtvaartmaatschappijen van de Overeenkomstsluitende Partijen dienen maximaal 90 dagen na de datum van indiening van de desbetreffende aanvraag toestemming te ontvangen voor zodanige overmakingen in een vrij inwisselbare valuta tegen de officiële wisselkoers voor plaatselijke valuta, geldend op de datum van goedkeuring. De luchtvaartmaatschappijen van de Overeenkomstsluitende Partijen zijn vrij na ontvangst van de goedkeuring de daadwerkelijke overmaking te verrichten.

Artikel 12

1. De inkomsten en winsten verkregen uit de exploitatie van luchtvaartuigen in internationaal verkeer door een aangewezen luchtvaartmaatschappij van een van de Overeenkomstsluitende Partijen, zijn op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij vrijgesteld van belastingen naar het inkomen en op winsten in welke vorm dan ook, ongeacht de wijze waarop deze worden geheven. Deze bepalingen zijn eveneens van toepassing op inkomen en winsten verkregen uit deelneming in een samenwerkingsverband van luchtvaartmaatschappijen ("airline pool"), een gemeenschappelijke on-

especificando, a frequências dos vôos e o tipo de avião a ser utilizado, bem como qualquer outra informação relativa à exploração dos serviços acordados.

3. Os voos extras e os voos adicionais serão acordados entre as empresas, antes de serem submetidos às autoridades aeronáuticas respectivas para a sua aprovação de acordo com as condições exigidas.

Artigo 11

1. As empresas de transporte aéreo das Partes Contratantes deverão ter o direito de negociar os serviços de transporte aéreo nos territórios das duas Partes Contratantes, quer directamente quer através dos seus agentes.

2. As empresas de transporte aéreo das Partes Contratantes deverão ter o direito de livre transferência do território de venda para o seu território nacional do excedente, no território de venda, das receitas sobre as despesas realizadas. Incluídos na referida transferência líquida deverão estar os rendimentos de vendas, feitas directamente ou através de um agente, de serviços de transporte aéreo, e serviços auxiliares ou suplementares, e o juro comercial normal, quando aplicável, sobre os rendimentos enquanto em depósito aguardam transferência.

3. As empresas de transporte aéreo das Partes Contratantes deverão obter aprovação para as referidas transferências no prazo máximo de 90 (noventa) dias após a data de apresentação do pedido, numa moeda livremente convertível, ao câmbio oficial para a conversão de moeda local, de acordo com a data de aprovação.

As empresas de transporte aéreo das Partes Contratantes deverão ter o direito de efectuar a transferência real mediante a recepção da aprovação.

Artigo 12

1. O rendimento e os lucros da exploração de aeronaves no serviço internacional realizado por uma empresa designada de transporte aéreo de uma das Partes Contratantes serão isentos no território da outra Parte Contratante de taxas sobre o rendimento e lucros de todas as formas, indépendentemente do modo como são lançadas. Estas disposições igualmente se aplicarão ao rendimento e lucros da participação numa associação de empresas de transporte aéreo, empreendimento conjunto ou uma agência de exploração internacional.

derneming ("joint venture") of een internationale exploitatie-instelling ("international operating agency").

2. Luchtvaartuigen die op de overeengekomen diensten worden geëxploiteerd door een aangewezen luchtvaartmaatschappij van een van de Overeenkomstsluitende Partijen en roerende goederen die behoren bij de exploitatie van zodanige luchtvaartuigen, zijn op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij vrijgesteld van belastingen naar het vermogen in welke vorm dan ook, ongeacht de wijze waarop deze worden geheven.

Artikel 13

1. De aangewezen luchtvaartmaatschappijen van beide Overeenkomstsluitende Partijen mogen op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij:

a. kantoren vestigen ten behoeve van de bevordering van vervoer door de lucht en de verkoop van vliegbiljetten, alsook andere voor het verzorgen van luchtvervoer vereiste voorzieningen;

b. voor het verzorgen van luchtvervoer vereist leidinggevend, commercieel, technisch, operationeel en anderszins gespecialiseerd personeel zenden en aldaar doen verblijven; en

c. rechtstreeks en naar goeddunken van de luchtvaartmaatschappij via haar agenten zich bezighouden met de verkoop van vervoer door de lucht.

2. Bovenvermelde activiteiten worden verricht in overeenstemming met de wetten en voorschriften van de andere Overeenkomstsluitende Partij.

Artikel 14

1. In een geest van nauwe samenwerking plegen de luchtvaartautoriteiten van de Overeenkomstsluitende Partijen periodiek overleg, ten einde te verzekeren dat deze Overeenkomst naar behoren wordt uitgevoerd.

2. Elk der Overeenkomstsluitende Partijen kan te allen tijde verzoeken om overleg met de andere Overeenkomstsluitende Partij in verband met de uitlegging, de toepassing en wijziging van deze Overeenkomst. Dit overleg vangt aan binnen een termijn van 60 (zestig) dagen, te rekenen van de datum waarop het verzoek werd verzonden, tenzij beide Overeenkomstsluitende Partijen overeenkomen die termijn te verlengen of te verkorten.

2. A aeronave utilizada nos serviços acordados por uma empresa designada de uma das Partes Contratantes e bens móveis pertencentes à exploração da referida aeronave, serão isentos no território da outra Parte Contratante de taxas sobre o capital de todas as formas, independentemente do modo como são impostas.

Artigo 13

1. As empresas designadas de transporte aéreo das duas Partes Contratantes estarão autorizadas no território da outra Parte Contratante a:

- a) estabelecer escritórios para a promoção de transporte aéreo e venda de bilhetes aéreos bem como outras instalações exigidas para o fornecimento de transporte aéreo;
- b) introduzir e manter o pessoal administrativo, de vendas, técnico, de operações e outro especializado necessários para o fornecimento do transporte aéreo, conforme desejo da companhia aérea.

2. As operações acima referidas serão realizadas em conformidade com as leis e regulamentos da outra Parte Contratante.

Artigo 14

1. Num espírito de estreita colaboração, as autoridades aeronáuticas das Partes Contratantes consultar-se-ão periodicamente com vista a assegurar o cumprimento do presente Acordo.

2. Qualquer das Partes Contratantes pode, a qualquer altura, pedir a realização de consultas à outra Parte Contratante com vista à interpretação, aplicação e modificação deste Acordo. Tais consultas começarão dentro de um período de 60 (sessenta) dias após a data do pedido para a sua realização, a não ser que as duas Partes Contratantes concordem com uma prorrogação ou limitação deste período.

Artikel 15

1. Elk geschil dat uit deze Overeenkomst voortvloeit en dat niet wordt opgelost tijdens het eerste formele overleg daarover, kan met instemming van de Partijen ter beslissing worden voorgelegd aan een persoon of een instantie. Indien de Partijen daaromtrent geen overeenstemming bereiken, wordt het geschil op verzoek van een der Partijen onderworpen aan arbitrage in overeenstemming met de hieronder uiteengezette procedures.

2. De arbitrage geschiedt door een uit drie scheidsmannen bestaand scheidsgerecht, dat als volgt wordt ingesteld:

(a) binnen 30 (dertig) dagen na de ontvangst van een verzoek om arbitrage wijst elke Partij één scheidsman aan. Binnen 60 (zestig) dagen nadat deze twee scheidsmannen zijn aangewezen, benoemen zij in onderling overleg een derde scheidsman, die als voorzitter van het scheidsgerecht optreedt;

(b) indien een der Partijen nalaat een scheidsman aan te wijzen, of indien de derde scheidsman niet wordt benoemd overeenkomstig het bepaalde in letter (a) van dit lid, kan elk der Partijen de President van het Internationale Gerechtshof verzoeken de vereiste scheidsman of scheidsmannen binnen 30 (dertig) dagen te benoemen. Indien de President dezelfde nationaliteit heeft als één van de Partijen, geschiedt de benoeming door de Vice-President met de oudste ancieniteit die niet op deze grond hiertoe is uitgesloten.

3. Tenzij anders is overeengekomen, bepaalt het scheidsgerecht de grenzen van zijn rechtsmacht in overeenstemming met deze Overeenkomst en stelt het zijn eigen procedure vast. Op last van het scheidsgerecht of op verzoek van één der Partijen wordt een conferentie gehouden ter nauwkeurige vaststelling van de geschilpunten waarover een scheidsrechterlijke beslissing moet worden genomen, en ter vaststelling van de specifieke procedures die in acht moeten worden genomen, uiterlijk 15 (vijftien) dagen nadat het scheidsgerecht volledig is samengesteld.

4. Tenzij anders is overeengekomen, legt elke Partij een memorandum over binnen 45 (vijfenvierig) dagen na de datum waarop het scheidsgerecht volledig is samengesteld. Het antwoord daarop dient binnen 60 (zestig) dagen daarna te worden overgelegd. Het scheidsgerecht houdt een hoorzitting op verzoek van één der Partijen of naar eigen goeddunken binnen 15 (vijftien) dagen nadat de antwoorden moeten zijn ontvangen.

5. Het scheidsgerecht streeft ernaar een schriftelijke beslissing uit te brengen binnen 30 (dertig) dagen na afloop van de hoorzitting of, indien geen hoorzitting wordt gehouden, na de datum waarop beide antwoorden worden overgelegd, welk van beide tijdstippen eerder

Artigo 15

1. Qualquer diferendo resultante da aplicação deste Acordo que não seja resolvido numa primeira série de consultas formais poderá, mediante acordo das Partes, ser submetido a uma pessoa ou entidade para decisão. Na ausência de acordo nesse sentido o diferendo será, a pedido de qualquer das Partes, submetido à arbitragem em conformidade com as regras abaixo estabelecidas.

2. A arbitragem será feita por um tribunal de 3 árbitros o qual será assim constituído:

a) Dentro de 30 (trinta) dias depois da recepção do pedido para instalação da arbitragem, cada uma das Partes nomeará árbitro.

Dentro de 60 (sessenta) dias depois da nomeação dos 2 árbitros, estes mediante Acordo designarão um 3º árbitro que agirá como Presidente do Tribunal Arbitral;

b) Se qualquer uma das Partes não conseguir nomear um árbitro, ou se o terceiro árbitro não fôr designado em conformidade com o subparágrafo (a) deste parágrafo, cada uma das Partes pode pedir ao Presidente do Tribunal Internacional de Justiça a nomeação do árbitro ou árbitros em falta dentro de 30 (trinta) dias. Se o referido Presidente tem a nacionalidade de uma das Partes, o Vice-Presidente mais antigo que não fôr desqualificado pela razão apontada fará a nomeação.

3. Sem prejuízo do acordado em contrário, o Tribunal Arbitral determinará os limites da sua jurisdição em conformidade com o presente Acordo e considerará ao estabelecimento das suas próprias regras do processo. Mediante iniciativa do Tribunal ou a pedido de qualquer das Partes, a conferência para determinar as questões precisas a serem objecto de arbitragem e as regras do processo específicas a serem seguidas, será realizada dentro de 15 (quinze) dias após a constituição completa do Tribunal.

4. Sem prejuízo do acordado em contrário, cada uma das Partes submeterá memorandum dentro de 45 (quarenta e cinco) dias após a constituição completa do Tribunal. As respostas devem ser submetidas no prazo de 60 (sessenta) dias. O Tribunal realizará uma sessão de audição a pedido de qualquer uma das Partes ou à sua discussão 'ex officio' no prazo de 15 (quinze) dias após a data da expiração do prazo para submissão de respostas.

5. O Tribunal procurará proferir uma decisão por escrito dentro de 30 (trinta) dias após a finalização das diligências da sessão de audição ou, caso não tenha havido sessão de audição, após a data da submissão de ambas as respostas, adoptando-se a data mais remota.

A decisão da maioria do Tribunal prevalecerá.

valt. De beslissing van de meerderheid van het scheidsgerecht is doorslaggevend.

6. De Partijen kunnen een verzoek om een toelichting op de beslissing indien binnen 15 (vijftien) dagen nadat deze is genomen en zulk een toelichting dient binnen 15 (vijftien) dagen na het desbetreffende verzoek te worden verstrekt.

7. Het scheidsgerecht is in alle gevallen en te allen tijde bevoegd, eigener beweging of op verzoek van één der Partijen, de voorlopige maatregelen voor te schrijven die nodig zijn om de rechten van de Partijen te waarborgen. Een Partij kan hiertoe een verzoek indienen in haar schriftelijke uiteenzetting, tijdens de hoorzitting of daarna.

8. Elke Partij geeft, in overeenstemming met haar nationale wetgeving, volledige uitvoering aan een beslissing of uitspraak van het scheidsgerecht.

9. De kosten van het scheidsgerecht, met inbegrip van de honoraria en de onkosten van de scheidsmannen, worden gelijkelijk gedeeld door Partijen. Alle kosten die gemaakt zijn door de President van het Internationale Gerechtshof in verband met de in het tweede lid, letter (b) van dit artikel bedoelde procedures, worden geacht deel uit te maken van de kosten van het scheidsgerecht.

Artikel 16

1. Wijzigingen of veranderingen van deze Overeenkomst, waarover de Overeenkomstsluitende Partijen na overleg overeenkomstig artikel 14 van deze Overeenkomst overeenstemming hebben bereikt, treden in werking op een bij diplomatieke notawisseling te bepalen datum.

2. Wijzigingen of veranderingen in de Bijlage bij de Overeenkomst kunnen worden aangebracht bij rechtstreekse overeenstemming tussen de luchtvaartautoriteiten van beide Overeenkomstsluitende Partijen. De overeengekomen wijzigingen of veranderingen treden in werking op een in onderling overleg door de luchtvaartautoriteiten vast te stellen datum.

Artikel 17

1. De bepalingen van deze Overeenkomst zijn onderworpen aan de bepalingen van het Verdrag die van toepassing zijn op internationale luchtdiensten.

2. Indien een multilaterale overeenkomst die een in deze Overeenkomst geregelde aangelegenheid betreft en die door beide Partijen is aanvaard, in werking treedt, treden de desbetreffende bepalingen van

6. As Partes podem submeter pedidos de esclarecimento dentro de 15 (quinze) dias após a adopção de tal decisão e qualquer esclarecimento será dado dentro de 15 (quinze) dias após a submissão de tais pedidos.

7. O Tribunal será competente, em qualquer circunstância e em qualquer altura, quer por iniciativa própria, quer a pedido de qualquer das Partes, para proferir medidas cautelares necessárias convindo salvaguardar os direitos das Partes. Qualquer das Partes, pode submeter tal pedido nas suas alegações escritas, na sessão da audição, ou subsequentemente.

8. Qualquer das Partes deverá, de conformidade com o seu direito interno, executar cabalmente qualquer decisão ou medida que o Tribunal adoptar.

9. As despesas do Tribunal Arbitral, incluindo os honorários e as despesas dos árbitros, devem ser suportadas em partes iguais pelas Partes. Quaisquer despesas feitas pelo Presidente do Tribunal Internacional de Justiça com relação aos procedimentos estabelecidos pelo parágrafo 2 (b) do presente Artigo serão consideradas parte das despesas do Tribunal Arbitral.

Artigo 16

1. Qualquer emenda ou modificação a este Acordo, acordada entre as Partes Contratantes na sequência de consultas em conformidade com o Artigo 14 do presente Acordo, entrará em vigor na data a ser determinada por troca de notas diplomáticas.

2. Qualquer emenda ou modificação do Anexo ao presente Acordo pode ser negociada por acordo directo entre as autoridades aeronáuticas de ambas as Partes Contratantes. As emendas ou modificações acordadas entrarão em vigor numa data mutuamente determinada pelas autoridades aeronáuticas.

Artigo 17

1. As disposições do presente Acordo não prejudicam as disposições da Convenção que são aplicáveis aos serviços aéreos internacionais.

2. Se um acordo multilateral sobre qualquer matéria disciplinada pelo presente Acordo, aceite por ambas as Partes, entrar em vigor, as

die overeenkomst in de plaats van de desbetreffende bepalingen van de onderhavige Overeenkomst.

Artikel 18

1. In overeenstemming met hun rechten en verplichtingen krachtens het internationale recht, bevestigen de Overeenkomstsluitende Partijen dat hun verplichting jegens elkaar om de burgerluchtvaart te beveiligen tegen onrechtmatige daden een integrerend deel van deze Overeenkomst vormt. Zonder de algemeenheid van hun rechten en verplichtingen krachtens het internationale recht te beperken, handelen de Overeenkomstsluitende Partijen in het bijzonder overeenkomstig de bepalingen van het Verdrag inzake strafbare feiten en bepaalde andere handelingen begaan aan boord van luchtvaartuigen, ondertekend in Tokio op 14 september 1963, het Verdrag tot bestrijding van het wederrechtelijk in de macht brengen van luchtvaartuigen, ondertekend te 's-Gravenhage op 16 december 1970 en het Verdrag tot bestrijding van wederrechtelijke gedragingen gericht tegen de veiligheid van de burgerluchtvaart, ondertekend te Montreal op 23 september 1971.

2. Desgevraagd verlenen de Overeenkomstsluitende Partijen elkaar alle noodzakelijke steun om het wederrechtelijk in de macht brengen van burgerluchtvaartuigen en andere wederrechtelijke handelingen gericht tegen de veiligheid van zodanige luchtvaartuigen, hun passagiers en hun bemanning, luchthavens en luchtvaartvoorzieningen alsmede elke andere bedreiging van de veiligheid van de burgerluchtvaart te voorkomen.

3. In hun onderlinge betrekkingen handelen de Partijen overeenkomstig de door de Internationale Burgerluchtvaartorganisatie opgestelde bepalingen inzake de veiligheid van de luchtvaart, die worden aangeduid als Bijlagen bij het Verdrag inzake de Internationale Burgerluchtvaart, voor zover zulke bepalingen inzake de veiligheid op de Partijen van toepassing zijn; zij verlangen dat exploitanten van bij hen geregistreerde luchtvaartuigen of exploitanten van luchtvaartuigen die hoofdzetel of vaste verblijfplaats op hun grondgebied hebben, en de exploitanten van de luchthavens op hun grondgebied handelen in overeenstemming met zodanige bepalingen inzake de veiligheid van de luchtvaart.

4. Elke Overeenkomstsluitende Partij stemt ermee in dat van zodanige exploitanten van luchtvaartuigen kan worden verlangd dat zij de in het derde lid hierboven bedoelde, door de andere Overeenkomstsluitende Partij voor binnenkomst in, vertrek van of verblijf op het grondgebied van die andere Overeenkomstsluitende Partij vereiste bepalingen inzake de veiligheid van de luchtvaart in acht nemen. Elke Overeenkomstsluitende Partij verzekert dat binnen haar grond-

disposições relevantes de tal acordo prevalecerão sobre as disposições relevantes do presente Acordo.

Artigo 18

1. As Partes Contratantes, de conformidade com os seus direitos e obrigações nos termos do Direito Internacional afirmam que a sua obrigação mútua de proteger a segurança da aviação civil contra actos de interferência ilegal, forma parte integrante do presente Acordo. As Partes Contratantes, sem limitar o conjunto dos seus direitos e obrigações nos termos do Direito Internacional, devem, particularmente, agir de conformidade com as disposições da Convenção relativa às Infracções e Certos Outros Actos Praticados a Bordo de Aeronaves, assinada em Tóquio a 14 de Setembro de 1963, a Convenção para a Repressão de Captura Ilícita de Aeronavés, assinada em Haia, a 16 de Dezembro de 1970 e a Convenção para a Repressão de Actos Ilícitos Contra a Segurança da Aviação Civil, assinada em Montreal a 23 de Setembro de 1971.

2. As Partes Contratantes fornecerão mutuamente mediante pedido, toda a assistência necessária para a prevenção de actos de captura ilícita de aeronaves civis e outros actos ilícitos contra a segurança de tais aeronaves, seus passageiros e tripulação, instalações aeroportuárias e de navegação aérea e qualquer outra ameaça à segurança da aviação civil.

3. As Partes, nas suas relações mútuas, devem agir de conformidade com as disposições da segurança da aviação estabelecidas pela Organização de Aviação Civil Internacional e designadas como anexos à Convenção sobre a Aviação Civil Internacional, na medida em que tais disposições de segurança sejam aplicáveis às Partes; elas exigirão que os operadores de aeronaves inscritos no seu registo ou operadores de aeronaves que tiverem a sua sede ou residência permanente no seu território e os operadores de aeroportos no seu território ajam de conformidade com tais disposições de segurança da aviação.

4. Cada uma das Partes Contratantes acorda que tais operadores de aeronaves podem ser obrigados a observar as disposições de segurança de aviação referidas no parágrafo 3 acima mencionado impostas pela outra Parte Contratante para entrada, saída ou estadia no território da outra Parte Contratante.

Cada Parte Contratante deve assegurar que medidas adequadas são efectivamente aplicadas no seu território para a protecção de

gebied toereikende maatregelen doeltreffend worden toegepast om de luchtvaartuigen te beschermen en dat passagiers, bemanning, handbagage, bagage, vracht en boordvoorraad voor en tijdens het aan boord gaan of inladen worden geïnspecteerd. Elke Overeenkomstsluitende Partij neemt tevens in welwillende overweging elk verzoek van de andere Overeenkomstsluitende Partij tot het nemen van redelijke speciale veiligheidsmaatregelen om een specifieke dreiging het hoofd te bieden.

5. Wanneer er zich een voorval voordoet of dreigt voor te doen waarbij een burgerluchtvaartuig wederrechtelijk in de macht wordt gebracht dan wel wanneer andere wederrechtelijke gedragingen tegen de veiligheid van zodanige luchtvaartuigen, hun passagiers en hun bemanning, de luchthavens of luchtvaartvoorzieningen plaatsvinden, verlenen de Overeenkomstsluitende Partijen elkaar bijstand door het vergemakkelijken van de verbindingen en van andere passende maatregelen die ten doel hebben aan bedoelde voorvallen of bedreigingen op snelle en veilige wijze een eind te maken.

Artikel 19

1. De wetten, voorschriften en procedures van een der Overeenkomstsluitende Partijen betreffende de toelating tot of het vertrek uit haar grondgebied van in internationale luchtdiensten gebruikte luchtvaartuigen of betreffende de exploitatie van en het vliegen met zulke luchtvaartuigen dienen door de aangewezen luchtvaartmaatschappij van de andere Overeenkomstsluitende Partij te worden nageleefd vanaf binnenkomst in tot en met het verlaten van het genoemd grondgebied.

2. De wetten, voorschriften en procedures van de ene Overeenkomstsluitende Partij betreffende toelating tot, verblijf in of vertrek uit haar grondgebied van passagiers of vracht, met inbegrip van post, zoals wetten en voorschriften inzake binnenkomst, uitreis, emigratie, immigratie, paspoorten, alsmede voorschriften inzake douane en volksgezondheid of sanitaire maatregelen, zijn van toepassing op passagiers en vracht met inbegrip van post, vervoerd door de luchtvaartuigen van de aangewezen luchtvaartmaatschappij van de andere Overeenkomstsluitende Partij, bij binnenkomst in of vertrek uit of gedurende verblijf op het grondgebied van genoemde Overeenkomstsluitende Partij.

3. Kosten en heffingen die op het grondgebied van een der Overeenkomstsluitende Partijen met betrekking tot de vluchten van de luchtvaartmaatschappij van de andere Overeenkomstsluitende Partij worden geheven voor het gebruik van luchthavens en andere luchtvaartvoorzieningen in het grondgebied van de eerstgenoemde Over-

aeronaves e para inspecção de passageiros, tripulação, bagagens de mão, bagagem, carga e provisões de aeronaves antes e durante a entrada ou saída das aeronaves. Cada uma das Partes Contratantes deve também considerar com simpatia qualquer pedido da outra Parte Contratante de medidas especiais de segurança para enfrentarem uma ameaça concreta.

5. No caso da ocorrência de um incidente ou ameaça de um incidente de captura ilícita de aeronaves civis ou de outros actos ilícitos contra a segurança de tais aeronaves, seus passageiros e tripulação, instalações aeroportuárias ou de navegação aérea, as Partes Contratantes colaborarão mútuamente, facilitando comunicações e outras medidas apropriadas para pôr termo com rapidez e segurança tal incidente ou sua ameaça.

Artigo 19

1. As leis, regulamentos e procedimentos de qualquer das Partes Contratantes relativas à admissão no seu território ou à partida dele de aeronaves prestando serviços aéreos internacionais, ou relativos à operação e navegação de tais aeronaves, devem ser cumpridas pela linha aérea designada da outra Parte Contratante à sua entrada durante a estadia e partida do referido território.

2. As leis, regulamentos e procedimentos de uma das Partes Contratantes relativas à admissão, estadia e partida do respectivo território de passageiros ou carga incluindo correio, bem como as leis e regulamentos relativos à entrada, saída, emigração e imigração, passaportes, alfândega e saúde ou medidas sanitárias, aplicar-se-ão a passageiros e carga incluindo o correio transportado pela aeronave da linha aérea designada da outra Parte Contratante à entrada ou saída ou durante a estadia no território da dita Parte Contratante.

3. As taxas e os encargos aplicados no território de qualquer das Partes Contratantes às operações da linha aérea da outra Parte Contratante decorrentes de uso de instalações aeroportuárias e outras instalações de aviação no território da primeira daquelas Partes Contratantes, não serão mais elevadas do que os aplicados no território

eenkomstsluitende Partij, mogen niet hoger zijn dan die welke in het grondgebied van die eerstgenoemde Partij in rekening worden gebracht met betrekking tot soortgelijke vluchten van andere luchtvaartmaatschappijen.

4. Geen der Overeenkomstsluitende Partijen begünstigt een andere luchtvaartmaatschappij ten opzichte van de aangewezen luchtvaartmaatschappij van de andere Overeenkomstsluitende Partij bij de toepassing van haar voorschriften inzake douane, immigratie, quarantaine en soortgelijke voorschriften of bij het gebruik van luchthavens, luchtwegen en luchtverkeerdiensten en aanverwante voorzieningen waarop zij toezicht uitoefent.

Artikel 20

Bewijzen van luchtwaardigheid, bewijzen van bevoegdheid en vergunningen die door een der Overeenkomstsluitende Partijen zijn uitgereikt of geldig verklaard en die nog van kracht zijn, worden door de andere Overeenkomstsluitende Partijen als geldig erkend voor de exploitatie van de overeengekomen diensten op de omschreven routes, mits deze bewijzen of vergunningen werden uitgereikt of geldig verklaard overeenkomstig de op grond van het Verdrag vastgestelde normen.

Elke Overeenkomstsluitende Partij behoudt zich evenwel het recht voor om voor vluchten boven haar grondgebied de erkenning te weigeren van bewijzen van bevoegdheid en vergunningen, die door de andere Overeenkomstsluitende Partij zijn uitgereikt aan haar eigen onderdanen.

Artikel 21

Wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, is deze Overeenkomst uitsluitend van toepassing op het Rijk in Europa.

Artikel 22

Deze Overeenkomst en elke wijziging daarvan worden geregistreerd bij de Internationale Burgerluchtvaartorganisatie.

Artikel 23

Elk der Overeenkomstsluitende Partijen kan te allen tijde langs diplomatische weg de andere Overeenkomstsluitende Partij schriftelijk mededeling doen van haar besluit deze Overeenkomst te beëindigen. Deze mededeling wordt tegelijkertijd gezonden aan de Internationale Burgerluchtvaartorganisatie. In een dergelijk geval eindigt deze Overeenkomst 12 (twaalf) maanden na de datum van ontvangst van de

da primeira daquelas Partes a operações semelhantes de outras linhas aéreas.

4. Nenhuma das Partes Contratantes dará preferência a qualquer outra linha aérea sobre a linha aérea designada pela outra Parte Contratante na aplicação dos seus regulamentos sobre alfândega, emigração, quarentena e regulamentos similares; ou no uso de aeroportos, aerogares e serviços de tráfego aéreo e instalações associadas sob o seu controle.

Artigo 20

Os certificados de navegabilidade, os certificados de aptidão e as licenças emitidas, ou revalidadas por uma das Partes Contratantes e ainda em vigor, serão reconhecidos como válidos pela outra Parte Contratante para os fins de exploração de serviços acordados nas rotas especificadas, sempre que os referidos certificados ou licenças sejam emitidos, ou revalidados, de acordo com as normas estabelecidas na Convenção.

Contudo, cada Parte Contratante reserva-se o direito de recusar reconhecer em relação aos vôos efectuados sobre o seu próprio território, os certificados de aptidão e licenças emitidas aos seus próprios nacionais pela outra Parte Contratante.

Artigo 21

No que toca ao Reino dos Países-Baixos, o presente Acordo aplicar-se-á sómente à parte europeia do Reino.

Artigo 22

O presente Acordo ou qualquer emenda ao mesmo serão registados na Organização Internacional da Aviação Civil.

Artigo 23

Qualquer das Partes Contratantes pode a qualquer altura notificar por escrito por via diplomática à outra Parte Contratante da sua decisão de pôr termo ao Acordo. Tal notificação será simultaneamente comunicada à Organização da Aviação Civil International. Nesse caso o Acordo terminará 12 (doze) meses após a data de recepção da notificação pela outra Parte Contratante, a não ser que a notificação

mededeling door de andere Overeenkomstsluitende Partij, tenzij de mededeling van beëindiging in onderling overleg wordt ingetrokken voor het einde van dit tijdvak.

Indien de andere Overeenkomstsluitende Partij nalaat de ontvangst te bevestigen, wordt de mededeling geacht te zijn ontvangen 14 (veertien) dagen na ontvangst van de mededeling door de Internationale Burgerluchtvaartorganisatie.

Artikel 24

De onderhavige Overeenkomst wordt voorlopig toegepast met ingang van de datum van ondertekening ervan. Zij treedt in werking op de datum van ontvangst van de tweede van de nota's uitgewisseld door de beide Overeenkomstsluitende Partijen, waarin zij elkaar mededelen dat aan de in hun onderscheiden landen constitutioneel vereiste formaliteiten is voldaan.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekenden, daartoe naar behoren gemachtigd door hun onderscheiden Regeringen, deze Overeenkomst hebben ondertekend.

GEDAAN in tweevoud te 's-Gravenhage op 21 december 1988 in de Nederlandse, Portugese en Engelse taal, waarbij alle teksten gelijkelijk authentiek zijn.

Voor de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden,

(w.g.) H. VAN DEN BROEK

Voor de Regering van de Republiek Kaapverdië,

(w.g.) L. DA FONSECA

---

para rescisão seja anulada por mútuo acordo antes do termo deste período.

Na falta de aviso de recepção pela outra Parte Contratante, a notificação será considerada como tendo sido recebida 14 (catorze) dias após a recepção da notificação pela Organização da Aviação Civil International.

Artigo 24

O presente Acordo será aplicado provisoriamente após a data da sua assinatura. Entrará em vigor na data de recepção da segunda das notas trocadas pelas duas Partes Contratantes notificando o cumprimento das formalidades constitucionais.

EM FÉ DO QUE os abaixo assinados, devidamente autorizados pelos seus Governos, assinaram o presente Acordo.

FEITO em duplicado em Haia, aos 21 de Dezembro 1988 de nas línguas holandesa, portuguesa y inglesa, fazendo todas as versões igualmente fé.

Pel 'O Governo do Reino dos Países-Baixos,

(Fdo) H. VAN DEN BROEK

Pel 'O Governo da República de Cabo Verde,

(Fdo) L. DA FONSECA

BIJLAGE

A. Routetabel

I. Door de aangewezen luchtvaartmaatschappij van de Republiek Kaapverdië te exploiteren routes:

Punten op SAL ISLAND – tussenliggende punten – punten in Nederland – verder gelegen punten.

door de aangewezen luchtvaartmaatschappij van het Koninkrijk der Nederlanden te exploiteren routes:

Punten in Nederland – tussenliggende punten – punten op SAL ISLAND – verder gelegen punten.

B

1. Elk punt of alle punten op de omschreven route kan of kunnen naar goeddunken van een aangewezen luchtvaartmaatschappij op een of alle vluchten worden overgeslagen, mits de dienst begint of eindigt op het grondgebied van de Overeenkomstsluitende Partij die de luchtvaartmaatschappij aanwijst.

2. Tussen tussenliggende punten of verder gelegen punten en het grondgebied van de ene Overeenkomstsluitende Partij worden geen verkeersrechten uitgeoefend, tenzij deze rechten bepaaldeeljk worden verleend aan de onderscheiden aangewezen luchtvaartmaatschappij van de andere Overeenkomstsluitende Partij.

ANEXO**A. Plano das rotas**

I. Rotas a serem exploradas pela empresa designada de transporte aéreo da República de Cabo Verde:

Pontos na Ilha do Sal – pontos intermediários – pontos nos Paises-Baixos – pontos para além de.

II. Rotas a serem exploradas pela empresa designada de transporte aéreo do Reino dos Paises-Baixos:

Pontos nos Paises-Baixos – pontos intermediários – pontos na Ilha do Sal – pontos para além de.

B.

1. Qualquer ponto ou pontos na rota específica podem, por opção de uma empresa designada de transporte aéreo, ser omissos em qualquer ou todos os voos, desde que o serviço comece ou termine no território da Parte Contratante que designou a empresa.

2. Entre os pontos intermediários ou pontos além do território da outra Parte contratante não serão exercidos direitos de tráfego, a não ser que estes direitos sejam especificamente concedidos à respectiva empresa designada de transporte aéreo.

Agreement between the Kingdom of the Netherlands and the Republic of Cape Verde for air services between and beyond their respective territories

The Government of the Kingdom of the Netherlands

and

the Government of the Republic of Cape Verde,

Being Parties to the Convention on International Civil Aviation opened for signature at Chicago on the seventh day of December 1944;

Desiring to contribute to the progress of international civil aviation;

Desiring to conclude an Agreement for the purpose of establishing air services between and beyond their respective territories, have agreed as follows:

Article 1

1. For the purpose of this Agreement and its Annex, unless the context otherwise requires:

a. the term "the Convention" means the Convention on International Civil Aviation, opened for signature at Chicago on the seventh day of December 1944, and includes any Annex adopted under Article 90 of that Convention and any amendment of the Annexes or the Convention under Articles 90 and 94 thereof, in so far as those Annexes and amendments have become effective for, or been ratified by, both Contracting Parties;

b. the term "aeronautical authorities" means:

– for the Kingdom of the Netherlands: the Minister of Transport and Public Works and any person or body authorised to perform any functions at present exercised by the said Minister;

– for the Republic of Cape Verde: the Ministry of Transport Commerce and Tourism and any person or body authorised to perform any functions at present exercised by the said Ministry;

c. the term "designated airline" means an airline which has been designated and authorised in accordance with Article 3 of the present Agreement;

d. the term "territory" in relation to a State has the meaning assigned to it in Article 2 of the Convention;

e. the terms "air service", "international air service", "airline" and "stop for non-traffic purposes" have the meaning respectively assigned to them in Article 96 of the Convention;

f. the term "capacity" means the available payload of an aircraft on a given route or section of a route, multiplied by the frequency of

services on that route or route-section operated with such aircraft over a given period of time;

g. the term "agreed service" and "specified route" have the meaning respectively of international air service pursuant to article 2 of this Agreement and the route specified in the appropriate Section of the Annex of this Agreement.

h. the term "tariff" means any amount charged or to be charged by airlines, directly or through their agents, to any person or entity for the carriage of passengers (and their baggage) and cargo (excluding mail) in air transportation, including:

- i. the conditions governing the availability and applicability of a tariff, and
- ii. the charges and conditions for any services ancillary to such carriage which are offered by airlines.

i. the term "aircraft equipment" means articles, other than stores and spare parts of a removable nature, for use on board an aircraft during flight, including first aid and survival equipment.

j. the term "spare parts" means articles of a repair or replacement nature for incorporation in an aircraft, including engines and propellers.

k. the term "stores" means articles of a readily consumable nature for use or sale on board an aircraft during flight, including commissary supplies.

l. the term "Agreement" means this Agreement, its Annex drawn up in application thereof, and any amendments to the Agreement or to the Annex.

Article 2

1. Each Contracting Party grants to the other Contracting Party the rights specified in the present Agreement for the purpose of establishing agreed services on specified routes. The airline, designated by each Contracting Party shall enjoy, while operating an agreed service on a specified route, the right to make stops in the said territory at the points specified in the Annex to it, for the purpose of putting down or taking up international traffic in passengers, baggage, cargo and mail separately or in combination, carried for remuneration or hire.

2. The provisions in paragraph 1 of this Article shall not be deemed to confer on the airline of one Contracting Party the privilege of taking up, in the territory of the other Contracting Party, passengers, baggage, cargo and mail carried for remuneration or hire originating in that territory and destined for another point in the territory of that other Contracting Party.

3. In addition to the rights granted in paragraph 1 of this Article, each Contracting Party grants also to the airlines of the other Contracting Party for international air services and for operational flights incidental to such services:

- a. the right to fly across its territory without landing;
- b. the right to make stops in such territory for non-traffic purposes.

Article 3

1. Each Contracting Party shall have the right to designate by written notification through diplomatic channels to the other Contracting Party one airline for the purpose of operating the agreed services on the specified routes.

Each Contracting Party shall have the right to substitute by written notification through diplomatic channels the airline designated by another airline.

2. On receipt of such notification, each Contracting Party shall grant to the airline designated by the other Contracting Party the appropriate operating authorizations subject to the provisions of paragraphs 3 and 4 of this Article.

3. The aeronautical authorities of each Contracting Party may require the airline, designated by the other Contracting Party to satisfy them that it is qualified to fulfil the conditions prescribed under the laws and regulations normally and reasonably applied to the operation of international air services by such authorities in conformity with the provisions of the Convention.

4. Each Contracting Party shall have the right to refuse to grant the operating authorization referred to in paragraph 2 of this Article, or to grant this authorization under conditions that may be deemed necessary on the exercise by the designated airline of the rights specified in Article 2 of this Agreement, if it does not obtain the required evidence prescribed under paragraph 3 of this Article, or is not satisfied that substantial ownership and effective control of the airline are vested in the Contracting Party designating it or in its nationals or in both.

5. On receipt of the operating authorization referred to in paragraph 2 of this Article, the designated airline may begin at any time to operate any agreed service, provided that the tariffs established in accordance with the provisions of Article 9 of this Agreement are in force in respect of that service.

Article 4

1. Each Contracting Party shall have the right to revoke, suspend or limit an operating authorization or to suspend the exercise of the

rights specified in Article 2 of the present Agreement by the airline designated by the other Contracting Party, or to maintain such authorization under conditions that may be deemed necessary:

- a. in any case where substantial ownership and effective control of that airline are not vested in the Contracting Party designating the airline or in its nationals or in both;
- b. in the case of failure by that airline to comply with the laws or regulations normally and reasonably applied to the operation of international air services which are in force in the territory of the Contracting Party granting these rights; or
- c. in case the airline otherwise fails to operate in accordance with the conditions prescribed under the present Agreement.

2. Unless immediate revocation, suspension or imposition of the conditions mentioned in paragraph 1 b and c of this Article is essential to prevent further infringements of laws or regulations, such right shall be exercised only after consultation with the other Contracting Party.

Article 5

1. There shall be fair and equal opportunity for the airlines designated by both Contracting Parties to operate the agreed services on the specified routes between their territories.

2. The agreed services provided by the airlines designated by the Contracting Parties shall bear reasonable relationship to the requirements of the public for transportation on the specified routes and shall have as their primary objective the provision, at a reasonable load factor, of capacity adequate to the current and reasonably anticipated requirements for the carriage of passengers, baggage, cargo and mail between the territories of the Contracting Parties.

Article 6

1. Aircraft operated on international air services by the designated airline of either Contracting Party, as well as their aircraft equipment, spare parts, supplies of fuel and lubricants, and aircraft stores (including food, beverages and tobacco) on board such aircraft shall be exempt from all customs duties, inspection fees and other similar charges and taxes on arriving in the territory of the other Contracting Party, provided such equipment and supplies remain on board the aircraft up to such time as they are re-exported or are used on the part of the journey performed over that territory.

2. Subject to paragraph 3 of this Article, there shall also be exempt from customs duties, inspection fees and similar charges, with the exception of payments for services performed:

- a. aircraft stores taken on board in the territory of a Contracting

Party, for use on board outbound aircraft engaged on an agreed service by the designated airline of the other Contracting Party;

b. spare parts introduced into the territory of either Contracting Party for the maintenance or repair of an aircraft used on the agreed services by the designated airline of the other Contracting Party;

c. fuel and lubricants to be supplied to an outbound aircraft operated on agreed services by the designated airline of the other Contracting Party, even when such supplies are to be used on the part of the journey performed over the territory of the Contracting Party in which they are taken on board;

d. aircraft equipment temporarily introduced in the territory of a Contracting Party.

3. Materials and supplies referred to in paragraph 2 of this Article may be required to be kept under customs surveillance or control.

4. This Article cannot be interpreted in such a way that a Contracting Party can be made subject to the obligation to refund customs duties which already have been levied on the materials referred to above.

Article 7

The regular airborne equipment, spare parts, aircraft stores, as well as the materials and supplies including fuel and lubricants retained on board the aircraft of either Contracting Party, may be unloaded in the territory of the other Contracting Party only with the approval of the customs authorities of that Party. In such case, they may be required to be placed under the surveillance of the said authorities up to such time as they are re-exported or otherwise disposed of in accordance with customs regulations.

Article 8

Passengers, baggage, cargo and mail in direct transit across the territory of either Contracting Party and not leaving the area of the airport reserved for such purpose shall, except in respect of security measures against violence, air piracy or in cases of serious suspicion of fraud, be subject to no more than a simplified control. Baggage, cargo and mail in direct transit shall be exempt from customs duties and other similar taxes.

Article 9

1. The tariffs to be charged by the designated airlines of the Contracting Parties for carriage between their territories shall be those approved by the aeronautical authorities of both Contracting Parties and shall be established at reasonable levels, due regard being paid

to all relevant factors, including cost of operation, reasonable profit and the tariffs of other airlines for any part of the specified route.

2. Tariffs referred to in paragraph 1 of this Article shall, whenever possible, be agreed by the designated airlines of both Contracting Parties.

3. The tariffs so agreed between the designated airlines shall be submitted for the approval of their aeronautical authorities at least 60 (sixty) days before the proposed date of their introduction. In special cases this period may be reduced, subject to agreement of the said authorities.

4. In the event of the period for submission being reduced, as provided for in paragraph 3, the aeronautical authorities may agree that the period within which any disapproval must be notified shall be reduced accordingly.

5. Approval of tariffs may be given expressly, or, if neither of the aeronautical authorities has expressed disapproval within 30 (thirty) days from the date of submission, in accordance with paragraph 3 of this Article, the tariffs shall be considered as approved.

6. If, during the period applicable in accordance with paragraph 4 of this Article, one aeronautical authority gives the other aeronautical authority notice of its disapproval of any tariff filed in accordance with paragraph 3 of this Article, the aeronautical authorities of the two Contracting Parties shall, after consultations with the aeronautical authorities of any other State whose advice they consider useful, endeavour to determine the tariff by mutual agreement.

7. If the aeronautical authorities cannot agree on the determination of a tariff under paragraph 5 of this Article, the dispute shall be settled in accordance with the provisions of Article 15 of this Agreement.

8. Tariffs established in accordance with the provisions of this Article shall remain in force until new tariffs have been established.

Article 10

1. The aeronautical authorities of a Contracting Party shall supply to the aeronautical authorities of the other Contracting Party, at their request, statements of statistics of traffic carried on the agreed services by the designated airline of the Contracting Party referred to first in this Article.

2. The airline, designated by each Contracting Party shall submit to the aeronautical authorities of the other Contracting Party for approval, one month in advance, the time table of the services specifying the frequencies and the type of aircraft to be used, as well as

any other information concerning the operation of the agreed services.

3. Extra flights and additional flights shall be agreed between the airlines prior to submission to the respective aeronautical authorities for their approval in accordance with their requirements.

Article 11

1. The airlines of the Contracting Parties shall be free to sell air transport services in the territories of both Contracting Parties, either directly or through their agents.

2. The airlines of the Contracting Parties shall be free to transfer from the territory of sale to their home territory the excess, in the territory of sale, of receipts over expenditure. Included in such net transfer shall be revenues from sales, made directly or through an agent, of air transport services, and ancillary or supplementary services, and normal commercial interest if applicable earned on such revenues while on deposit awaiting transfer.

3. The airlines of the Contracting Parties shall receive approval for such transfers within at most 90 days after the date of filing of the application, into a freely convertible currency, at the official rate of exchange for conversion of local currency, as at the date of approval. The airlines of the Contracting Parties shall be free to effect the actual transfer on receipt of approval.

Article 12

1. Income and profits from the operation of aircraft in international traffic by a designated airline of one of the Contracting Parties shall be exempt in the territory of the other Contracting Party from taxes on income and profits of every form, irrespective of the manner in which they are levied. These provisions shall also apply to income and profits from the participation in an airline-pool, joint venture or an international operating agency.

2. Aircraft operated on the agreed services by a designated airline of one of the Contracting Parties and movable property pertaining to the operation of such aircraft, shall be exempt in the territory of the other Contracting Party from taxes on capital of every form, irrespective of the manner in which they are levied.

Article 13

1. The designated airlines of both Contracting Parties shall be allowed in the territory of the other Contracting Party:

a. to establish offices for the promotion of air transportation and

sale of air tickets as well as other facilities required for the provision of air transportation;

b. to bring in and maintain managerial, sales, technical, operational and other specialist staff required for the provision of air transportation; and

c. to engage directly and, at that airline's discretion, through its agents in the sale of air transportation.

2. The above activities shall be carried out in accordance with the laws and regulations of the other Contracting Party.

Article 14

1. In a spirit of close cooperation, the aeronautical authorities of the Contracting Parties shall consult each other periodically with a view to ensuring the proper implementation of the present Agreement.

2. Either Contracting Party may, at any time, request consultation with the other Contracting Party in connection with the interpretation, application and modification of this Agreement. Such consultation shall begin within a period of 60 (sixty) days of the date of sending of the request, unless both Contracting Parties agree to an extension or reduction of this period.

Article 15

1. Any dispute arising under this Agreement which is not resolved by a first round of formal consultations, may be referred by agreement of the Parties for decision to some person or body. If the Parties do not so agree, the dispute shall at the request of either Party be submitted to arbitration in accordance with the procedures set forth below.

2. Arbitration shall be by a tribunal of three arbitrators to be constituted as follows:

(a) within 30 (thirty) days after the receipt of a request for arbitration, each Party shall name one arbitrator. Within 60 (sixty) days after these two arbitrators have been named, they shall by agreement appoint a third arbitrator, who shall act as President of the arbitral tribunal;

(b) if either Party fails to name an arbitrator, or if the third arbitrator is not appointed in accordance with subparagraph (a) of this paragraph, either Party may request the President of the International Court of Justice to appoint the necessary arbitrator or arbitrators within 30 (thirty) days. If the President is of the same nationality as one of the Parties, the most senior Vice-President who is not disqualified on that ground shall make the appointment.

3. Except as otherwise agreed, the arbitral tribunal shall determine the limits of its jurisdiction in accordance with this Agreement and shall establish its own procedure. At the direction of the tribunal or at the request of either of the Parties, a conference to determine the precise issues to be arbitrated and the specific procedures to be followed shall be held not later than 15 (fifteen) days after the tribunal is fully constituted.

4. Except as otherwise agreed, each Party shall submit a memorandum within 45 (forty-five) days of the time the tribunal is fully constituted. Replies shall be due 60 (sixty) days later. The tribunal shall hold a hearing at the request of either Party or at its discretion within 15 (fifteen) days after replies are due.

5. The tribunal shall attempt to render a written decision within 30 (thirty) days after completion of the hearing or, if no hearing is held, after the date both replies are submitted, whichever is sooner. The decision of the majority of the tribunal shall prevail.

6. The Parties may submit requests for clarification of the decision within 15 (fifteen) days after it is rendered and any clarification given shall be issued within 15 (fifteen) days of such request.

7. The tribunal shall be competent, in any event and at any time, either upon its own motion or at the request of either Party, to prescribe provisional measures necessary to safeguard the rights of the Parties. A Party may make such request in its written pleadings, at the hearing, or subsequently.

8. Each Party shall, consistent with its national law, give full effect to any decision or award of the arbitral tribunal.

9. The expenses of the arbitral tribunal, including the fees and expenses of the arbitrators, shall be shared equally by the Parties. Any expenses incurred by the President of the International Court of Justice in connection with the procedures of paragraph 2 (b) of this Article shall be considered to be part of the expenses of the arbitral tribunal.

Article 16

1. Any amendment or modification to this Agreement, agreed between the Contracting Parties after consultation in accordance with Article 14 of the present Agreement, shall come into effect on a date to be determined in an exchange of diplomatic notes.

2. Any amendment or modification of the Annex to the Agreement may be effected by direct agreement between the aeronautical authorities of both Contracting Parties. The agreed amendments or modifications shall come into effect on a date mutually determined by the aeronautical authorities.

Article 17

1. The provisions of this Agreement shall be subject to those provisions of the Convention which are applicable to international air services.

2. If a multilateral agreement concerning any matter covered by this Agreement, accepted by both Parties, enters into force, the relevant provisions of that agreement shall supersede the relevant provisions of the present Agreement.

Article 18

1. Consistent with their rights and obligations under international law, the Contracting Parties affirm that their obligation to each other to protect the security of civil aviation against acts of unlawful interference forms an integral part of this Agreement. Without limiting the generality of their rights and obligations under international law, the Contracting Parties shall in particular act in conformity with the provisions of the Convention on Offences and Certain Other Acts Committed on Board Aircraft, signed at Tokyo on 14 September 1963, the Convention for the Suppression of Unlawful Seizure of Aircraft, signed at The Hague on 16 December 1970 and the Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Civil Aviation, signed at Montreal on 23 September 1971.

2. The Contracting Parties shall provide upon request all necessary assistance to each other to prevent acts of unlawful seizure of civil aircraft and other unlawful acts against the safety of such aircraft, their passengers and crew, airports and air navigation facilities, and any other threat to the security of civil aviation.

3. The Parties shall, in their mutual relations, act in conformity with the aviation security provisions established by the International Civil Aviation Organization and designated as Annexes to the Convention on International Civil Aviation to the extent that such security provisions are applicable to the Parties; they shall require that operators of aircraft of their registry or operators of aircraft who have their principal place of business or permanent residence in their territory and the operators of airports in their territory act in conformity with such aviation security provisions.

4. Each Contracting Party agrees that such operators of aircraft may be required to observe the aviation security provisions referred to in paragraph 3 above required by the other Contracting Party for entry into, departure from, or while within, the territory of that other Contracting Party. Each Contracting Party shall ensure that adequate measures are effectively applied within its territory to protect the aircraft and to inspect passengers, crew, carry-on items, baggage,

cargo and aircraft stores prior to and during boarding or loading. Each Contracting Party shall also give sympathetic consideration to any request from the other Contracting Party for reasonable special security measures to meet a particular threat.

5. When an incident or threat of an incident of unlawful seizure of civil aircraft or other unlawful acts against the safety of such aircraft, their passengers and crew, airports or air navigation facilities occurs, the Contracting Parties shall assist each other by facilitating communications and other appropriate measures intended to terminate rapidly and safely such incident or threat thereof.

Article 19

1. The laws, regulations and procedures of either Contracting Party relating to the admission to or departure from its territory of aircraft engaged in international air services, or to the operation and navigation of such aircraft, shall be complied with by the designated airline of the other Contracting Party upon its entrance into, and until and including its departure from the said territory.

2. The laws, regulations and procedures of one Contracting Party relating to admission to, stay in, or departure from its territory of passengers or cargo including mail, such as laws and regulations relating to entry, exit, emigration, immigration, passports as well as customs and health or sanitary measures, shall apply to passengers and cargo including mail carried by the aircraft of the designated airline of the other Contracting Party upon entrance into or departure from or while within the territory of the said Contracting Party.

3. Fees and charges applied in the territory of either Contracting Party to the airline operations of the other Contracting Party for the use of airports and other aviation facilities in the territory of the first Contracting Party, shall not be higher than those applied in the territory of that first Party to similar operations of other airlines.

4. Neither of the Contracting Parties shall give preference to any other airline over the designated airline of the other Contracting Party in the application of its customs, immigration, quarantine, and similar regulations; or in the use of airports, airways and air traffic services and associated facilities under its control.

Article 20

Certificates of airworthiness, certificates of competency and licences issued, or validated, by one Contracting Party and unexpired shall be recognised as valid by the other Contracting Party for the purpose of operating the agreed services on the specified routes, provided

always that such certificates or licences were issued, or validated, in conformity with the standards established under the Convention.

Each Contracting Party, however, reserves the right to refuse to recognise, for flights above its own territory, certificates of competency and licences granted to its own nationals by the other Contracting Party.

Article 21

As regards the Kingdom of the Netherlands, this Agreement shall apply to the part of the Kingdom in Europe only.

Article 22

This Agreement and any amendment thereto shall be registered with the International Civil Aviation Organization.

Article 23

Either Contracting Party may at any time give notice in writing through diplomatic channels to the other Contracting Party of its decision to terminate the Agreement. Such notice shall be simultaneously communicated to the International Civil Aviation Organization. In such case the Agreement shall terminate 12 (twelve) months after the date of receipt of the notice by the other Contracting Party, unless the notice to terminate is withdrawn by mutual agreement before the expiry of this period.

In the absence of acknowledgement of receipt by the other Contracting Party, notice shall be deemed to have been received 14 (fourteen) days after the receipt of the notice by the International Civil Aviation Organization.

Article 24

The present Agreement shall be applied provisionally as from the date of its signing. It shall come into force on the date of receipt of the second of the notes exchanged by both Contracting Parties notifying the completion of their constitutional requirements.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorised thereto by their Governments, have signed the present Agreement.

DONE in duplicate at The Hague this 21st day of December 1988 in the Dutch, Portuguese and English languages, each version being equally authentic.

For the Government of the Kingdom of the Netherlands,

(sd.) H. VAN DEN BROEK

For the Government of the Republic of Cape Verde,

(sd.) L. DA FONSECA

ANNEX

A. Route Schedule

I. Routes to be operated by the designated airline of the Republic of Cape Verde:

Points in SAL ISLAND – intermediate points – Points in the Netherlands – points beyond.

II. routes to be operated by the designated airline of the Kingdom of the Netherlands:

Points in the Netherlands – intermediate points – points in SAL ISLAND – points beyond.

B.

1. Any point or points on the specified route may, at the option of a designated airline, be omitted on any or all flights, provided that the service begins or terminates in the territory of the Contracting Party designating the airline.

2. Between intermediate points or points beyond and the territory of one Contracting Party no traffic rights shall be exercised, unless these rights are specifically granted to the respective designated airline of the other Contracting Party.

D. PARLEMENT

De Overeenkomst, met Bijlage, behoeft ingevolge artikel 91 van de Grondwet de goedkeuring der Staten-Generaal, alvorens het Koninkrijk aan de Overeenkomst kan worden gebonden.

G. INWERKINGTREDING

De bepalingen van de Overeenkomst zullen ingevolge artikel 24 in werking treden op de datum van ontvangst van de tweede van de nota's uitgewisseld tussen de beide Overeenkomstsluitende Partijen, waarin zij elkaar mededelen dat aan de in hun onderscheiden landen constitutioneel vereiste formaliteiten is voldaan.

Wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, zal de Overeenkomst ingevolge artikel 21 alleen voor Nederland gelden.

De Overeenkomst wordt ingevolge de eerste zin van artikel 24 voorlopig toegepast vanaf 21 december 1988.

J. GEGEVENS

Van het op 7 december 1944 te Chicago tot stand gekomen Verdrag inzake de internationale burgerluchtvaart, naar welk Verdrag onder meer in de preamble tot de onderhavige Overeenkomst wordt verwezen, is de Engelse tekst bekendgemaakt in *Stb.* H 165 en de vertaling in het Nederlands, bijgewerkt tot en met het wijzigingsprotocol van 21 juni 1961 in *Trb.* 1973, 109. Zie ook *Trb.* 1985, 45.

Van het op 26 juni 1945 te San Francisco tot stand gekomen Statuut van het Internationale Gerechtshof, naar welk Gerechtshof in artikel 15 van de onderhavige Overeenkomst wordt verwezen, zijn de Engelse en de Franse tekst geplaatst in *Trb.* 1971, 55 en de vertaling in *Trb.* 1987, 114.

Van het op 14 september 1963 te Tokio tot stand gekomen Verdrag inzake strafbare feiten en bepaalde andere handelingen begaan aan boord van luchtvaartuigen, naar welk Verdrag in artikel 18, eerste lid, van de onderhavige Overeenkomst wordt verwezen, zijn de Engelse en Franse tekst geplaatst in *Trb.* 1964, 115 en de vertaling in *Trb.* 1964, 186. Zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1981, 113.

Van het op 16 december 1970 te 's-Gravenhage tot stand gekomen Verdrag tot bestrijding van het wederrechtelijk in zijn macht brengen van luchtvaartuigen, naar welk Verdrag in artikel 18, eerste lid, van de onderhavige Overeenkomst wordt verwezen, zijn tekst en vertaling geplaatst in *Trb.* 1971, 50. Zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1981, 114.

Van het op 23 september 1971 te Montreal tot stand gekomen Verdrag tot bestrijding van wederrechtelijke gedragingen gericht tegen de veiligheid van de burgerluchtvaart, naar welk Verdrag in artikel 18, eerste lid, van de onderhavige Overeenkomst wordt

verwezen, zijn tekst en vertaling geplaatst in *Trb.* 1971, 218. Zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1981, 115.

Uitgegeven de *zeventiende februari 1989.*

De Minister van Buitenlandse Zaken,

H. VAN DEN BROEK